

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Освітня програма	36296 Англійська мова і література та друга іноземна мова
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36296
Назва ОП	Англійська мова і література та друга іноземна мова
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.02 Мова і література (англійська)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Башманівський Олексій Леонідович, Строганов Ігор Олегович, Овсієнко Леся Олександрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	26.01.2022 р. – 28.01.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/07%20slovnyk/page02>
Програма візиту експертної групи <http://chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/07%20slovnyk/page03>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Під час дистанційної акредитаційної експертизи ЕГ підтвердила факти, зазначені у звіті про СО. Відомості в акредитаційній справі, документи надані на прохання ЕГ та у системі Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, отримані в результаті зустрічей факти щодо провадження освітньої діяльності в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, дають можливість констатувати, що ОП, яка акредитується, загалом відповідає критеріям оцінювання якості ОП. Зміст освітньої програми структурований, її обсяг відповідає ст. 5 Закону України про «Вищу освіту», збалансованість ОП надає можливості здобувачам сформувати загальні й фахові компетентності та soft skills через поєднання навчання та отримання практичної підготовки під час освітнього процесу. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича сприяє професійному розвитку викладачів, стимулює підвищення їхньої викладацької майстерності, забезпечує достойні та комфортні умови праці, регулярно проводить преміювання НПП та надає безоплатний доступ до МТБ ЗВО. ЗВО відзначає стипендіями кращих студентів спеціальності, яку вони можуть отримати у криптовалюти. Популяризація спеціальності здійснюється і за рахунок профорієнтаційної роботи в ЗЗСО, до якої залучаються стейкхолдери, які тісно співпрацюють із кафедрою. На думку ЕГ, перспективами розвитку та удосконалення ОП «Англійська мова і література та друга іноземна мова» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які обумовлені глобальними технологічними змінами та існуючою системою педагогічної освіти, є: 1) постійне оновлення ОК зазначеної ОП відповідно до потреб ринку праці; 2) запровадження дуальної форми освіти як актуального виклику сучасного ринку освітніх послуг; 3) подальше впровадження в університеті політики щодо визнання результатів неформальної та інформальної освіти, розробка нормативних документів щодо перезарахування її результатів з більш чіткими і кількісно-вмотивованими показниками.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Затребуваність випускників ОП у сучасних умовах розвитку загальної середньої освіти, суспільства та ринку освіти загалом. 2. Розроблення та впровадження програми і затвердження освітніх компонент ОП відбувається у співпраці із стейкхолдерами. 3. ОП передбачає достатню практичну підготовку здобувачів та забезпечує формування soft skills завдяки належному балансу між аудиторною та поза аудиторною роботою здобувачів вищої освіти. 4. Комплексне застосування визначених форм та методів навчання повною мірою дозволяє забезпечити ПРН, які окреслені в ОП та сформовані відповідно до затвердженого професійного стандарту. 5. НПП та здобувачі забезпечені належними умовами для успішної наукової діяльності під час реалізації ОП, ЗВО має потужну МТБ. 6. Зміст освітніх компонентів ОП оновлюється з урахуванням сучасних досягнень і найновіших практик у галузі шляхом підвищення НПП їхнього методичного рівня під час стажування та участі у науково-методичних заходах. 7. ЗВО здійснює послідовну політику щодо інтернаціоналізації. Укладені угоди про співпрацю з закордонними партнерами є передумовою для систематичних академічних обмінів, що було підтверджено здобувачами ВО, які і на період акредитації перебували на навчанні по обміну за програмою ERASMUS+. 8. Тісна співпраця з роботодавцями, зокрема залучення всіх стейкхолдерів (здобувачів, роботодавців, випускників) до перегляду та покращення змісту ОП. 8. Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу є чіткими та зрозумілими. 9. Запропонований для обговорення новий проєкт ОП з оновленою групою забезпечення, куди додано кандидата педагогічних наук.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

На підставі проведеного аналізу ВСО та інших документів, наданих ЗВО, зустрічей з адміністрацією, НПП та здобувачами ЕГ рекомендує: уточнити професійну кваліфікацію відповідно до затвердженого стандарту “Вчитель закладу загальної середньої освіти” (від 23.12.2020) та надавати наступну професійну кваліфікацію відповідно до спеціалізації та враховуючи проходження практики тільки з англійської мови - вчитель англійської мови і літератури закладу загальної середньої освіти; продовжувати впроваджувати в університеті політику щодо визнання результатів неформальної та інформальної освіти, заохочувати здобувачів вищої освіти до використання можливостей неформальної освіти; більш активно інформувати студентів про можливості внутрішньої та зовнішньої академічної мобільності, стимулювати їх участь у програмах міжнародного обміну, розширити напрями міжнародної співпраці на даній ОП; детальніше інформувати здобувачів ВО про програми перевірки наукових робіт на плагіат; активніше залучати фахівців-практиків для проведення аудиторних теоретичних і практичних занять на ОП; посилити публікаційну активність НПП у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus і Web of Science; продовжувати оновлення МТБ, проводити опитування серед здобувачів ВО щодо їхніх потреб та інтересів, розвивати інфраструктуру для здобувачів з особливими освітніми потребами, з метою забезпечення їхнього комфортного перебування у ЗВО протягом часу навчання; удосконалити форму опитувань та інформування здобувачів ВО про результати опитування.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Аналіз ОП “Англійська мова і література та друга іноземна мова” показав наявність виразно окресленої цілі: “підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному ринку праці фахівців для освітніх установ” (пункт 2.2.1 Статуту Чернівецького національного університету) (<https://cutt.ly/cRSps8F>). Основний фокус аналізованої ОП зосереджено ЗВО як на глибоких знаннях англійської мови і літератури та другої іноземної мови, так і на знаннях методики навчання. Під час зустрічі експертної групи (далі – ЕГ) з адміністрацією ЗВО було підтверджено, що цілі ОП “Англійська мова і література та друга іноземна мова” суголосні з цілями освітньої діяльності ЗВО. Аналізована ОП враховує основні принципи освітньої діяльності університету. У програмі дотримані стратегічні принципи розвитку університету на 2019-2026 роки – гуманізація освіти; відповідність світовим і вітчизняним стандартам якості освіти; відповідність суспільним потребам; студентоцентризм; партнерство; ефективність, результативність і економічна доцільність діяльності; інноваційність та орієнтація на інноваційні технології; мобільність студентів, викладачів, наукових працівників; цілісність системи.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЗВО враховує позиції і потреби стейкхолдерів (<http://english.chnu.edu.ua/?p=5829&lang=uk>, <http://english.chnu.edu.ua/?p=3275&lang=uk>) щодо формулювання цілей і ПРН, що підтверджено під час онлайн-зустрічей. Здобувачі освіти засвідчили, що регулярно проходить опитування щодо результатів навчання та організації освітнього процесу (Результати опитування завантажено в систему). Результати цих опитувань використовують для вдосконалення ОП. На факультеті працює рада стейкхолдерів, яка у тісній співпраці з викладачами та студентами, працює над формулюванням цілей та програмних результатів навчання (http://english.chnu.edu.ua/?page_id=2074&lang=uk). Відзначимо налагоджений зв'язок ЗВО із роботодавцями, які підтверджують свою задоволеність якістю підготовки здобувачів, котрі здобувають практичну підготовку. Зокрема, на зустрічах із роботодавцями, залученими до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП, Молодек О.О. відмітила тривалу тісну співпрацю з ЗВО. Відмічається високий професіоналізм здобувачів вищої освіти, які навчаються на аналізованій ОП. Покальська О.М., директор Чернівецького ліцею № 16, підтверджує свою участь у засіданнях, де неодноразово обговорювалися особливості ОП та була екзаменатором під час державної атестації заявленої ОП. Джобулда Ю.О. наголошує на високому рівні підготовки випускників ОП, які мають відповідні soft skills та готові до професійної діяльності. Буйновська А.Б. та Дзюбка А.О. відмічають професіоналізм випускників у належному знанні методики викладання іноземних та їх готовність до роботи в ЗЗСО. Налагоджений зв'язок ЗВО з роботодавцями підтверджує також участь їх представників у спільних засіданнях, під час яких вони надали рекомендації щодо подальшого розвитку ОП. Від стейкхолдерів ЗВО отримав позитивні рецензії на ОП (О.О. Гешко, Т.В. Коноваленко та Н.С. Брандес), які додані до самооцінювання. Інтереси цієї групи враховано в орієнтації ОП на формування професійних компетентностей, у змісті ОК, під час формулювання ФК та ПРН. Безсумнівним є врахування наукових інтересів академічної спільноти у формулюванні цілей і ПРН ОП. НПП засвідчили, що вони висвітлюють свої пропозиції щодо вдосконалення підготовки майбутніх учителів у публікаціях, доповідях на конференціях, а результати останніх потім впроваджуються в освітній процес. У ході розробки та удосконалення ОП вивчався досвід вітчизняних та зарубіжних ЗВО. Серед них: Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука, Херсонський державний університет, University of Kent (UK), Bishop Grosseteste University (UK), Vytautas Magnus University (Lithuania), University of Essex (UK), Uzbek State World Languages University (Uzbekistan), Mary Frances Early College of Education (Georgia), що дозволило додати курси Англійська мова різногалузевого вжитку, Аналіз медіа дискурсу та Історія Британської літератури до вибіркового компонентів ОП та уточненні формулювання наступних ПРН – 2, 3, 4.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Визначаючи цілі та ПРН ОП, ЗВО врахував тенденції розвитку спеціальності, ринку праці (<http://english.chnu.edu.ua/?p=3275&lang=uk>) галузевий і регіональний контексти, а також досвід аналогічних вітчизняних та іноземних ОП (<http://english.chnu.edu.ua/?p=5708&lang=uk>). ЧНУ є провідним закладом у підготовці висококваліфікованих фахівців у регіоні. Зміст ОП відбиває найсучасніші вимоги щодо методичної та практичної підготовки майбутніх учителів іноземної мови, оскільки її змістові аспекти та визначальні принципи підготовки здобувачів були сформовані та апробовані викладачами кафедри під час педагогічного експерименту в рамках спільного проекту МОН України та Британської Ради в Україні «Шкільний учитель нового покоління» (наказ МОН

№871 від 12.08.2015 р.) (<https://cutt.ly/oTХа4zQ>). У програмі передбачена «наскрізна» модель методичної підготовки майбутніх вчителів англійської мови бакалаврського рівня вищої освіти. Викладач кафедри, Худик К.Г., яка наразі є тренером і евалюатором проекту НУШ для початкової та середньої школи, брала активну участь в розробці типової програми «Методика навчання англійської мови» для освітнього ступеня бакалавра в ході цього проекту. ЗВО приділяє особливу увагу сучасним викликам ринку праці та готує фахівця відповідно до вимог НУШ. ОК «Методика формування виховної діяльності з іноземної мови у ЗЗСО» та «Методика навчання англійської мови у ЗЗСО» містять відповідні модулі, знайомлять здобувачів з особливостями інклюзивної освіти. При розробці ОП врахована Комплексна Програма розвитку освітньої галузі Чернівецької області на 2018–2022 роки (http://oblrada.cv.ua/document/regional_program/), Регіональна програма молодіжної політики в Чернівецькій області на 2021-2025 роки (http://oblrada.cv.ua/document/regional_program/). Згідно з Регіональною програмою розвитку міжнародного співробітництва Чернівецької області на 2021-2023 роки (<https://cutt.ly/SRYDhtt>), Чернівецька область динамічно розвиває міжрегіональне партнерство з округом Швабія (Німеччина), Сучавським повітом (Румунія), департаментом Майєнн (Франція) та Лодзьким воєводством (Республіка Польща). У ході розробки ОП було враховано досвід аналогічних програм низки вітчизняних та зарубіжних ЗВО, серед них: Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янука, Херсонський державний університет, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, University of Kent (UK), Bishop Grosseteste University (UK), Vytautas Magnus University (Lithuania), University of Essex (UK), Uzbek State World Languages University (Uzbekistan), Mary Frances Early College of Education (Georgia) (http://english.chnu.edu.ua/?page_id=2886&lang=uk), що дозволило розширити підготовку здобувачів вищої освіти за ОП у сфері іншомовної комунікації такими вибірковими дисциплінами: Історія Британської літератури, Англійська мова різногалузевого життєвого та Аналіз медіа дискурсу та уточнити формулювання ПРН – 2, 3, 4.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП «Англійська мова і література та друга іноземна мова» була затверджена 26.04.2021 року, тобто після дати набрання чинності (02.07.20 р.) постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-%D0%BF/card4#Future>) та відповідає 6 рівню НРК. Відповідно до 6 рівня НРК майбутній фахівець повинен мати певні спеціалізовані уміння/навички. У цій ОП зазначені в НРК уміння розв'язання проблем, необхідні для діяльності вчителя в ЗЗСО. Наразі Стандарт вищої освіти для спеціальності 014 «Середня освіта» відсутній, тому проєктна група керувалася у своїй роботі вимогами Національної рамки кваліфікацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ЕГ дійшла висновку, що сильною стороною цієї ОП є її затребуваність у сучасних умовах розвитку загальної середньої освіти, суспільства та ринку праці загалом. ОП має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегічному плану розвитку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Розробка та впровадження програми і затвердження освітніх компонентів ОП відбувається у співпраці всіх стейкхолдерів, здобувачів освіти та студентського самоврядування. Позитивним є практична спрямованість ОП, що уможливорює належну фахову підготовку здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ЕГ керується у своїй діяльності принципом беззаперечної поваги до автономії ЗВО, однак беручи до уваги, що «Концепція розвитку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича на 2021-2022 роки» оприлюднена на сайті (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/zaginf/04%20ofic_inf/01%20normdocs), рекомендуємо оприлюднити і на сайті факультету та кафедри зокрема стратегічні плани розвитку «Майбутні перспективи» (<https://mel.chnu.edu.ua/>), тим самим конкретизувавши стратегічні завдання розвитку кафедри та факультету. ЕГ не трактує це як недолік, проте вважає, що це допоможе вдосконалити імідж ЗВО, і тому надає таку рекомендацію.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на вказані сильні сторони та позитивні практики, а також рекомендації, ЕГ дійшла до висновку, що освітня програма відповідає рівню В, оскільки її цілі корелюють із стратегічним планом розвитку ЗВО, при проектуванні були враховані інтереси стейкхолдерів, галузевий контекст та тенденції ринку праці. Підкритерії 1.2 та 1.3. стали вирішальним при оцінюванні та аналізі, решта підкритеріїв загалом відповідають ОП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Аналіз ОП «Англійська мова і література та друга іноземна мова» показав, що її загальний обсяг становить 240 кредитів ECTS, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» щодо організації першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Теоретичне навчання за ОП (210 кредитів ECTS – 87,5 %) з дисциплін у вигляді аудиторних занять (лекційних, семінарських, практичних) і самостійної роботи. Обсяг теоретичного навчання, який забезпечує отримання базової кваліфікації з основної мови складає 96 кредитів ECTS (40%). Блок навчальних дисциплін, що забезпечує підготовку з другої іноземної мови складає 38 кредитів ECTS (15,8 %). Виконання курсових робіт зі спеціальності (6 кредитів ECTS – 2,1 %). Проходження педагогічної практики з основної мови (24 кредитів ECTS – 10 %).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП є структурованим та збалансованим у контексті загального часу навчання. В ОП зазначено загальну інформацію і мету програми, описано теоретичний зміст предметної області, вказано особливості програми і можливості для подальшого навчання та працевлаштування випускників. ОП містить перелік програмних компетентностей (інтегральна, 5 загальних, 15 професійних) та опис 24 ПРН випускника, перелік компонент ОП, які далі зображені у структурно-логічній схемі ОП. Між усіма ОК структурно-логічній схемі ОП прослідковуються логічні зв'язки. Перевагою ОП є той факт, що ОК7 Методика навчання англійської мови у ЗЗСО вивчається з третього по восьмий семестр та тісно пов'язана з ОК19 Методикою формування виховної діяльності з іноземної мови у ЗЗСО та ПП2 Педагогічною практикою. В ОП описано процедуру атестації здобувачів вищої освіти, представлено матрицю відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам освітньої програми, матрицю відповідності програмних компетентностей вибірково компонентам освітньої програми, матрицю забезпечення ПРН обов'язковими компонентами ОП, матрицю забезпечення ПРН вибірково компонентами ОП. Так, до циклу дисциплін, що формують загальні компетентності входять усі ОК, крім ОК 11, як наприклад: актуальні питання історії та культури України, філософія, українська мова (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень, основна іноземна мова, історія зарубіжної літератури, методика навчання англійської мови у ЗЗСО, вступ до спеціальності тощо. При формуванні загальних компетентностей, професійних компетентностей та програмних результатів навчання ЗВО врахував професійний стандарт за професіями від 23.12.20 (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>). Особливою перевагою ОП є те, що тут представлена інклюзивна компетентність, що забезпечується ОК7, ОК8, ОК17, ОК18, ОК19, ПП1, ПП2 та ВБ7 (Організація навчання англійської мови за принципами інклюзії), що відповідає сучасним вимогам до освітніх програм.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми відповідає предметній області ОП, а саме 014 «Середня освіта (Англійська мова і література та друга іноземна мова)» і передбачає розвиток та формування необхідних компетентностей для успішної реалізації майбутнього фахівця, окресленими в професійному стандарті вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти та вчителя закладу загальної середньої освіти (наказ МОН <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>). ОК освітньо-професійної програми за своїм змістом відповідають спеціальності 014 Середня освіта і їх можливо розділити на дисципліни загального циклу, дисципліни психолого-педагогічного циклу, дисципліни лінгвістичного циклу, дисципліни літературознавчого циклу, дисципліни з методики навчання, практичну підготовку. Обов'язкові та вибірково дисципліни загальної циклу підготовки (Актуальні питання історії та культури України, Українська мова (за професійним спрямуванням), Філософія, Сучасні інформаційні технології у професійній діяльності вчителя, Основи наукових досліджень, Громадське здоров'я та медицина порятунку //Сучасні інформаційні технології //Релігієзнавство//Демократія: від

теорії до практики//Фізичне виховання) сприяють формуванню цілісного світогляду здобувачів ВО як свідомих громадян України на основі розуміння принципів і діалектики розвитку суспільства та мови, взаємодії людини та суспільства, виховують патріотизм, усвідомлене ставлення до власного здоров'я, закладають основи осмисленого підходу до вибраного фаху. Цикл загальної підготовки здобувачів становить 23 кредити ЄКТС, що відповідає рекомендації МОН щодо організації вивчення гуманітарних дисциплін (Листа МОН <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-120729-15#Text>). До циклу дисциплін, що формують загальні компетентності та орієнтовані на професійну підготовку входять: ОК5 Основна іноземна мова, ОК7 Методика навчання англійської мови у ЗЗСО, ОК9 Лексикологія, ОК12 Латинська мова тощо. Загалом 187 кредитів ЄКТС забезпечує належний рівень практичної, теоретичної, мовно-комунікативної та методичної підготовки вчителя іноземної мови, забезпечує ґрунтовні знання з англійської мови, формуючи іншомовну комунікативну компетентність, навчає методики навчання іноземних мов, а також дозволяє сформуванню в студентів здатність застосовувати отримані знання на практиці. Для підсилення мовної підготовки дисципліни викладаються іноземною мовою. Послідовність викладання обов'язкових дисциплін в цілому формує заявлені програмні компетентності та програмні результати навчання. Вибіркові дисципліни спрямовані на підсилення ПРН, досягнутих за рахунок обов'язкових компонент.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язку, передбаченому законодавством.

Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти передбачена низкою внутрішньо-університетських документів: «Положення про порядок реалізації студентами Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича права на вибір навчальних дисциплін», «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»; «Положенням про індивідуальний графік навчання студентів у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»; «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/o2%20osvitniad/o2>). ЕГ були надані для ознайомлення індивідуальні навчальні плани здобувачів вищої освіти, які складаються на підставі робочого навчального плану і включають всі нормативні навчальні дисципліни та частину вибіркового навчальних дисциплін, обраних студентом з обов'язковим урахуванням структурно-логічної схеми підготовки. На сторінці кафедри англійської мови у розділі “Силабуси” представлено на вибір здобувачів вищої освіти перелік вибіркового дисциплін (http://english.chnu.edu.ua/?page_id=2486&lang=uk#). Усі студенти мають вільний доступ до опису дисциплін, регулярно інформуються НПП та адміністрацією факультету іноземних мов. Слід відмітити широкий каталог запропонованих дисциплін: вибірково дисципліни для студентів різних рівнів, вибір другої мови (http://english.chnu.edu.ua/?page_id=5896&lang=uk), вибірково загальноуніверситетські дисципліни (http://english.chnu.edu.ua/?page_id=3620&lang=uk), вибірково дисципліни другої мови (http://english.chnu.edu.ua/?page_id=2795&lang=uk). Поряд з каталогом дисциплін містяться і відгуки студентів про вибірково дисципліни. Для формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів вищої освіти у навчальному плані ОП передбачено 9 блоків вибіркового дисциплін, спрямованих на вдосконалення професійних здібностей та практичних навичок майбутніх фахівців. Під час зустрічі з ЕГ здобувачі освіти підтверджують можливість вільного вибору із запропонованого списку дисциплін. Студенти на належному рівні проінформовані про можливості вибору дисциплін. Формування індивідуальної траєкторії освіти також забезпечено можливістю вибору форми навчання, бази практики, теми наукового дослідження, відповідно до наукових інтересів, та правом на академічну мобільність і неформальну освіту.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП передбачає мовно-комунікативну та методичну підготовки здобувачів ВО та корелює з Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ (пункт 5.8 <https://cutt.ly/PRFX1AU>). Мовно-комунікативна відбувається на заняттях з першої (64 кредити) та другої (35 кредитів) іноземних мов і інших дисциплін для здобуття професійних компетентностей (31 кредитів). Практична підготовка (24 кредита) до викладання основної мови проходить в ЗЗСО, які визначені базами практики (http://english.chnu.edu.ua/?page_id=3866&lang=uk). Під час зустрічей з ЕГ здобувачі освіти та стейкхолдери наголошують на достатній кількості практики, яка пропонується студентам. Зміст практичної підготовки регламентується наскрізною програмою практики (http://english.chnu.edu.ua/?page_id=4976&lang=uk) та включає: ознайомлювальну педагогічну практику (2-4 семестри), навчальну педагогічну практику з відривом від виробництва (5-7 семестри) та виробничу практику з відривом від виробництва (8 семестр), яка надає студентам можливість випробувати себе в ролі викладачів та класних керівників, ознайомитися з останніми тенденціями розвитку спеціальності, перейняти досвід провідних вчителів. В умовах пандемії здобувачі освіти мають змогу проходити практику онлайн під керівництвом професіоналів галузі. Стейкхолдери під час зустрічі підтвердили факт проходження виробничої практики на базі їх освітніх закладів, відмітили високий рівень підготовки студентів та наголошують на зацікавленості у майбутніх фахівцях. Інтерв'ю зі здобувачами та випускниками підтвердили задоволеність цих фокус-груп набутими компетентностями як після опанування практичних складових ОК, так і після проходження практики.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Формування soft skills здобувачів аналізованої ОП відбувається під час проведення навчальних занять через залучення новітніх методів викладання, спілкування здобувачів із стейкхолдерами під час практики в ЗЗСО та спільно проведених занять у ЗВО, участі у підготовці та проведенні виховних заходів для школярів, активному залученні до проєктів тощо. Важливість розвитку навичок soft skills здобувачів ВО висвітлено в ОП через програмні результати навчання (ПРН 3, 7, 8, 10, 14, 15, 16). Здобувачі ВО мають змогу опанувати соціальними навичками, які закладені в таких загальних компетентностях ОП як: ЗК. 02, 04, 05, які передбачають здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді; до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети; здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості. Навички soft skills формуються під час роботи здобувачів над студентським журналом EDEM (<https://cutt.ly/zTXLXtd>) і під час участі в студентських ініціативних групах по веденню сторінок кафедри англійської мови в соціальних мережах (<https://cutt.ly/GTXZysi>, <https://cutt.ly/VTXzpm7>). Під час зустрічі з ЕГ стейкхолдери наголошують, що ОП дійсно формує належні soft skills, що відповідають заявленим цілям ОП.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Освітня програма «Англійська мова і література та друга іноземна мова» відповідає професійному стандарту вчителя закладу загальної середньої освіти (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736-20 https://osvita.ua/doc/files/news/787/78704/Nakaz_2736__3_.pdf). У програмі сформульовані загальні та професійні компетентності у відповідності до професійного стандарту, а програмні результати навчання корелюють з професійними компетентностями, визначеними у ньому. Група забезпечення виділяє в ОП мовно-комунікативну компетентність А1, предметно-методичну компетентність А2, інформаційно-цифрову компетентність А3, психологічну компетентність Б1, емоційно-етичну компетентність Б2, інклюзивну компетентність В1, здоров'язбережувальну компетентність В2, проєктувальну компетентність В3, прогностичну компетентність Г1, організаційну компетентність Г2, оцінювально-аналітичну компетентність Г3, інноваційну компетентність Д1, здатність до навчання впродовж життя Д2 та рефлексивну компетентність Д3. Зміст ОП також частково враховує розроблену Британською Радою «Рамку безперервного професійного розвитку вчителів» (<https://cutt.ly/KTCrWio>), що виокремлює професійні цінності, на основі яких вчителі обирають і виконують свою роботу.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОП, навчального плану засвідчує, що обсяг фактичного навантаження здобувачів співвідноситься з обсягом ОП у кредитах і збігається із заявленими ЗВО у відомостях про самооцінювання ОП та є оптимальним для досягнення ПРН. У ЗВО проводиться також регулярно опитування здобувачів вищої освіти стосовно якості навчально-виховного процесу та їхнього навантаження (результати опитування завантажено в систему). Організація навчального процесу регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ (<https://cutt.ly/PRFX1AU>) та Додатку до Положення в частині проведення поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів фахової передвищої та вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання (<https://cutt.ly/iRIBrFB>). Обсяг ОП складає 240 кредитів, серед яких 23 передбачено на формування загальних і 210 – фахових компетентностей за спеціальністю. Обсяг теоретичного навчання, який забезпечує отримання базової кваліфікації з основної мови складає 96 кредитів ECTS (40%). Навчальні дисципліни, що забезпечують підготовку з другої іноземної мови складають 38 кредитів ECTS (15,8%). На педагогічну практику з основної мови виокремлено 24 кредити ECTS – 10%. На виконання курсових робіт зі спеціальності виділено 6 кредитів ECTS – 2,1%. Кредитний вимір вибіркової ОК становить, як правило, 3 кредитів ECTS, за винятком ВБ3та ВБ4. Самостійна робота передбачена навчальним робочим планом. Тижневе навантаження здобувачів складає таку кількість годин за семестрами: 1й – 22, 2й – 24; 3й – 22, 4й – 26; 5й – 25, 6й – 26; 7й курс – 28, 8й – 25. Окреслені моменти свідчать на користь урахування інтересів студентів при визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих ОК за ОП. ЕГ під час зустрічі зі здобувачами пірсвідчилася, що вони не перевантажені і цілком задоволені збалансованим обсягом годин, відведених як на аудиторне, так і позааудиторне навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за ОП «Англійська мова і література та друга іноземна мова» не передбачені і не здійснюються. ЕГ вважає, що ЗВО має провести опитування здобувачів ОП щодо необхідності/доцільності впровадження дуальної форми освіти та врахувати це при перегляді ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг, структура та зміст ОП відповідають вимогам чинного законодавства і предметній сфері. ОП передбачає достатню практичну підготовку здобувачів та забезпечує формування soft skills завдяки належному балансу між аудиторною та поза аудиторною роботою здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Зі змісту ОП не зовсім зрозуміло, якого фахівця готує ЗВО. ОП орієнтована на вчителя ЗЗСО, що підтверджують ОК. На с. 11 ОП представлено наступний класифікатор професій: 2320 - Викладач професійного навчально-виховного закладу, Викладач професійно-технічного навчального закладу, 2331 - Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти. Рекомендується уточнити професійну кваліфікацію відповідно до затвердженого стандарту "Вчитель закладу загальної середньої освіти" (від 23.12.2020) та надавати наступну професійну кваліфікацію відповідно до спеціалізації та враховуючи проходження практики тільки з англійської мови - вчитель англійської мови і літератури закладу загальної середньої освіти.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП «Англійська мова і література та друга іноземна мова» загалом відповідає рівню В, тому що її структура та зміст є чіткими, загальний обсяг кредитів відповідає вимогам чинного законодавства. В ОП простежується логічний зв'язок між усіма ОК, здобувачі освіти мають доступ до вибіркових дисциплін. Вирішальним при оцінюванні став перший підкритерій, на основі якого рекомендуємо уточнити професійну кваліфікацію.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання на ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, щорічно оновлюються та оприлюднюються на офіційному веб-сайті ЧНУ (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=80http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=15) та відповідають Умовам прийому, які щороку видає МОН для закладів вищої освіти. Набір вступників на навчання за цією ОП у ЧНУ здійснюється централізовано приймальною комісією згідно з діючими Правилами прийому, які, відповідно до додатку 5 «Правил прийому», містять перелік конкурсних предметів у сертифікаті Українського центру оцінювання якості освіти (вступних екзаменів, творчих конкурсів) із зазначенням квот 1 і 2 (не перевищують 10%) і регламентують особливості участі абітурієнтів у конкурсному відборі на ОП на основі повної загальної середньої освіти. Доповнюють цю інформацію також обсяги державного замовлення та їхній розподіл; строки прийому заяв і документів, вступних випробувань, конкурсного відбору та зарахування на навчання (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=2512); порядок поселення та проживання в гуртожитках університету (www.chnu.edu.ua у вкладці «Вступ на навчання/Нормативні документи/Положення про студмістечко»). Обсяг інформації та її подача є доступним, структурованим, зрозумілим для вступників.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому до Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича враховують специфіку прийому на навчання за ОП. Вступ на 1-й курс освітнього рівня бакалавр на базі повної загальної середньої освіти

здійснюється на конкурсній основі за відповідними джерелами фінансування, враховуються предмети ЗНО: за сертифікатами ЗНО з таких предметів: Українська мова і література – ваговий коефіцієнт 0,25; Іноземна мова (англійська) – 0,4; Історія України, або Математика, або Біологія, або Географія, або Фізика, або Хімія – 0,25 (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=8http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=15). Інформація оприлюднена на сайті ЧНУ у рубриці “Приймальна комісія” Додаток 4 (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=8http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=15). На сторінці розміщено необхідну інформацію абітурієнту для вступу, а саме: «Перелік акредитованих та неакредитованих освітніх програм, за якими оголошується прийом на навчання, ліцензовані обсяги та нормативні терміни навчання» (Додаток 1), «Перелік спеціальностей (спеціалізацій, освітніх програм) для прийому на навчання осіб для здобуття ступеня бакалавра на основі диплома молодшого спеціаліста/молодшого бакалавра» (Додаток 3), «Перелік конкурсних предметів у сертифікаті Українського центру оцінювання якості освіти (вступних випробувань, творчих конкурсів)» (Додаток 5), «Перелік спеціальностей, яким надається особлива підтримка» (Додаток 6), «Порядок подання та розгляду заяв в електронній формі на участь у конкурсному відборі до закладів вищої освіти України» (Додаток 7), «Таблиця переведення середнього бала документа про повну загальну середню освіту, обрахованого за 12-бальною шкалою, в шкалу 100-200» (Додаток 8), «Таблиця відповідності середнього бала додатка до диплома молодшого спеціаліста (бакалавра, спеціаліста), обрахованого за 5-бальною шкалою, значенням 200-бальної шкали» (Додаток 9), «Положення про роботу освітніх центрів «Крим-Україна» та «Донбас-Україна» в ЧНУ ім. Ю. Федьковича» (Додаток 10) (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=8http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=15). Як зазначено у самозвіті, очікується, що вступний рівень володіння іноземною мовою слухача корелює з рівнем В1, що відповідає повністю засвоєній програмі з англійської мови загальноосвітньої школи. Такі вимоги до рівня знань є ефективним інструментом визначення здатності навчатися за ОП. Уточнююча інформація про вимоги до абітурієнтів-іноземців розміщена на сайті Університету (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=44).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича створені умови для академічної мобільності. Визначення результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулюється: «Положенням про організацію освітнього процесу» (пункти 7.12, 7.13, 7.14 <https://cutt.ly/PRFX1AU>) та «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://cutt.ly/qRDoE4w>) і здійснюється відповідно до європейської системи трансферу. За результатами зустрічі з менеджментом факультету встановлено, що порядок перезарахування визначається перед поїздкою на навчання та здійснюється на підставі представленого здобувачем документа з результатами навчальних здобутків, кількістю кредитів, завіреного в установленому порядку ЗВО-партнері. Здобувачу можуть бути перезараховані також професійно-орієнтовані вибіркові дисципліни, прямих аналогів яких не існує в навчальному плані за відповідною спеціальністю в університеті, але які відповідають компетентностям визначеними освітньою програмою цієї спеціальності і якщо вивчення професійно-орієнтованих вибіркових дисциплін у певному обсязі передбачене відповідною спеціальністю. Поінформованість здобувачів про визнання результатів навчання забезпечується розміщенням нормативних документів на сайті університету (<http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/02%20osvitniad/02>). Діє відділ міжнародних зв'язків (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/vmz/hranty-stypendii-konkursy-stazhuvannia-za-kordonom>), який займається забезпеченням ефективної міжнародної діяльності університету, взаємовигідної і цілеспрямованої взаємодії з суб'єктами освітньої та наукової діяльності різних країн, у створенні та розвитку довгострокових відносин із закордонними партнерами на підставі взаємної зацікавленості, обміні інтелектуальними ресурсами, у розвитку академічної мобільності, а також зміцненні міжкультурних і ділових зв'язків (<http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/09partneruniv>). На даній ОП повною мірою реалізується програма міжнародної академічної мобільності студентів (http://english.chnu.edu.ua/?page_id=4837&lang=uk). У ході спілкування з НПП та здобувачами освіти, було встановлено, що для Козлан О.О., який проходив семестрове навчання за програмою Erasmus+ (University College of Teacher Education Carinthia (Austria) було визнано та перезараховано іспити з “Основної” та “Другої іноземних мов”. Здобувач Стефанюк С.І. підтвердила прозорість і доступність процедури перезарахування.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Як зазначено у звіті про самооцінювання, ЗВО керується «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (https://drive.google.com/file/d/17hOEulYSU5VKawWlYrKu2dFd5J74P_IQ/view) Відповідно до цього положення за рішенням кафедри англійської мови, визнаються результати навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим перезарахуванням: тем/теми змістових модулів, якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему/теми змістових модулів; індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню дисципліни; тем/теми семінарських занять, якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему/теми семінарських занять; тем/теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему/теми самостійної роботи. У ході

експертизи встановлено процедурність цього процесу: викладач, який додає бали студенту (Боровська М., Бабюк Н., Турчанінов Р.) за результати навчання, отриманих у неформальній освіті, доповідає на засіданні кафедри і це затверджується рішенням кафедри. Здобувачі, в свою чергу надають як підтвердження сертифікати Coursera, CAE та інші. За свідченням здобувачів освіти (Гутаревич В., Клянчина О., Колодяжна С. та ін.) ці факти мають системний характер і допомагають покращити бал з дисципліни, або зарахувати цілий модуль, результати перезараховувались в межах окремих ОК як додаткові бали до рейтингу здобувачів освіти. Умови зарахування результатів неформальної освіти додатково прописані у Силабусах до ОК http://english.chnu.edu.ua/?page_id=3894&lang=uk.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, щорічно оновлюються та розміщені у вільному доступі на сайті університету. В Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича розроблена політика щодо впровадження академічної мобільності, яка носить системний характер.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендується продовжувати впроваджувати в університеті політику щодо визнання результатів неформальної та інформальної освіти, заохочувати здобувачів вищої освіти до використання можливостей неформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОП у контексті Критерію 3, ЕГ дійшла висновку, що ОП «Англійська мова і література та друга іноземна мова» відповідає вимогам критерію 3 за підкритеріями 3.1, 3.2, 3.3, 3.4. Слабкі сторони (недоліки), визначені ЕГ, носять рекомендаційний характер задля покращення ОП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. ЕГ документально зафіксувала (Відомості про самооцінювання ОП, таблиці 1-3, «Положенням про організацію освітнього процесу»: <https://cutt.ly/НО7LBiB>, «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти»: <https://cutt.ly/YO7ZuFi>), й підтверджено на зустрічах з фокус групами, що форми та методи навчання враховують специфіку освітньої програми, та поєднують теоретичну й практичну складові формування вчителя іноземної мови. ЕГ переконалася, що інформація щодо форм, методів навчання обов'язкових та вибіркових дисциплін відображена у силабусах і робочих програмах, розміщених на платформі MOODLE (до якої ЕГ отримала гостьовий доступ під час акредитації) та на сайті кафедри <https://cutt.ly/tO7ZzoH>, де вони розташовані по семестрово. Попри те, що у ЗВО електронне навчальне середовище MOODLE представлено як університетська платформа для дистанційної освіти, в системі не повністю представлено методичне забезпечення дисциплін даної ОП, частина матеріалів розміщена на платформі Google Classroom для зручності користування викладачів і здобувачів освіти. У ході зустрічі зі здобувачами ВО ЕГ переконалася, що здобувачі мають доступ до лекційного матеріалу, інструкцій до практичних робіт, діє механізм зворотного зв'язку з викладачем. Принципи студентоцентрованого підходу та академічної свободи закріплено в «Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ЧНУ». Студентоцентрований підхід реалізовано у процесі систематичного опитування, анкетування здобувачів <https://cutt.ly/НО7ZEOF>; залученням їх до моніторингу ОП на засіданнях кафедри та НМР факультету. В «Положенні про організацію освітнього процесу в ЧНУ» визначено, що організація освітнього процесу в ЗВО ґрунтується на засадах студентоцентризму, також закріплено порядок використання дистанційних технологій навчання, семестрового контролю та атестації здобувачів. <https://cutt.ly/qO7ZDod>. У ході зустрічі зі здобувачами ВО ЕГ переконалася, що студенти мають право на вибір

навчальних дисциплін як кафедрального списку, так і загальноуніверситетського <https://cutt.ly/KO7ZCSL>. Результати опитування доступні усім учасникам освітнього процесу, що використовується для внесення відповідних коректив до ОП розміщені на сторінці «Системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в університеті» <https://cutt.ly/3O7Z2e5>. І відповідно до аналізу останнього анкетування здобувачів цієї ОП (<https://cutt.ly/jO7Xq4u>) понад 80 % опитаних реалізували своє право на вибір, задоволені організацією і обсягом практичної підготовки, реалізували свої фахові уподобання і здібності.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На зустрічах зі здобувачами освіти та академічним персоналом ЕГ переконалася, що всі учасники освітнього процесу мають доступну і зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту та ПРН, порядку і критеріїв оцінювання, форми контролю кожного освітнього компоненту. Ця інформація міститься в силабусах і робочих програмах, що доступні на сторінках кафедр та електронному середовищі MOODLE, до якого у всіх учасників освітнього процесу є доступ через корпоративну пошту, що створюється на 1 курсі. Крім того, ця інформація доноситься до здобувачів освіти НПП на першому занятті з кожної дисципліни, із запитаннями можуть звернутися до куратора, в деканат (підтвердили ЗО Грицюк М.В., Приймак Х.Л., Козлан О.О., Колодяжна С.С.).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Навчання на ОП поєднується з науковою діяльністю в межах роботи наукових гуртків «Per Lingua ad Astra», «Проблеми теорії і методики навчання іноземних мов в 21 столітті», «Carpe Diem», «Актуальні проблеми методики викладання англійської мови» http://english.chnu.edu.ua/?page_id=2125&lang=uk. НДР здобувачів та НПП підпорядковується кафедральній темі «Германські і романські мови: структурно-семантичні та когнітивно-дискурсивні особливості, проблеми перекладу та викладання». Під час вивчення окремих дисциплін здобувачі знайомляться з напрямками наукової роботи НПП, обирають тематику курсових робіт http://english.chnu.edu.ua/?page_id=3151&lang=uk, науковий гурток за інтересами http://english.chnu.edu.ua/?page_id=2125&lang=uk, беруть участь у роботі конференцій, семінарів тощо. Уміння здійснювати наукове дослідження студенти отримують під час вивчення курсу «Основи наукових досліджень», де навчаються працювати з інформацією з різних джерел, аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, й систематизувати факти. Під час зустрічей з академічним персоналом та здобувачами ВО було встановлено, що ОК містять науково-дослідницькі методи, зокрема, на практичних заняттях здійснюється аналіз і синтез інформації, у процесі роботи з англійськими і німецькомовними текстами. Під час індивідуальної та самостійної роботи здобувачів ВО відбувається поєднання навчання й дослідження, зокрема у процесі вирішення дослідницьких задач під час роботи з джерелами інформації. Здобувачі у ході зустрічі відзначили, що під час вивчення ОК «Методика навчання англійської мови у ЗЗСО» виконувалась робота Action research, яка мала дослідницький характер і сприяла розв'язанню основних проблем педагогічної діяльності. Здобувачі освіти мають можливість здійснювати апробацію своїх розробок на щорічній студентській науковій конференції і опублікувати результати своїх наукових досліджень <https://cutt.ly/4RFSDxc>. На запит ЕГ було надано список публікацій здобувачів освіти за останні 2 роки, який засвідчив достатню публікаційну активність ЗО цієї ОП. Слід зазначити, що на кафедрі виконується суспільно-гуманітарний проект «Розробка і використання технології візуальної грамотності в процесі навчання англійської мови студентів» під керівництвом Бешлей О.В. до якого долучаються також здобувачі освіти. ЗО було надано доступ до електронних баз даних платформи EBSCO, що розширює можливість здобувачам освіти в пошуку інформації для нових наукових досліджень. Здобувачами освіти започатковано «Науково-популярний журнал EDEM (English DEpartment Magazine)» для публікації статей студентами та викладачами кафедри англійської мови, який сприяє просуванню сучасного іміджу філолога та вчителя http://english.chnu.edu.ua/?page_id=3385&lang=uk. Вважаємо, що наукова діяльність ЗО на ОП реалізована повною мірою, проте має потенціал для розвитку.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Зміст робочих програм, силабусів навчальних дисциплін, практик, тематики курсових робіт, а також лекційні курси, інструкції до лабораторних робіт періодично оновлюються відповідно до «Положенням про розроблення та реалізацію освітніх програм ЧНУ» (https://drive.google.com/file/d/1rFVXb_JZoVNab4J2x8HTz2vfVmH4JOP/view). Це обумовлено декількома факторами: з метою відображення актуальних наукових і навчально-методичних напрацювань НПП кафедри (зокрема Єсипенко Н.Г., Батринчук З.Р., Лопатюк Н.І. та ін.) та досягнень наукової галузі в цілому (публікацію у наукометричних базах, фахових виданнях); пропозицій академічної спільноти, роботодавців і студентів; змін в освітній галузі у зв'язку з її реформуванням. Зокрема, Бешлей О.В. додала в розробку курсу «Аналіз медіадискурсу» модуль з аналізу специфіки та потенціалу різноманітних засобів впливу на аудиторію, використаних у різних типах медіатекстів за результатами стажування в рамках програми ДААД «Східно-західне партнерство» в Інституті Молдови в Лейпцигу; Грижак Л.М. додала до курсу «Стилістика» модуль про наративи та його види за результатами стажування в Ясьському університеті імені Іоана Кузи. Стажування додали також змін до

застосування сучасних платформ навчання, зокрема Батринчук З.Р. запровадила онлайн сервіси Mentimeter, Quizzizz, Kahoot для перевірки знань, Ковалюк М.В. запроваджує Wordwall, Baamboozle, EDMODO, Learning apps під час дистанційного навчання. ЕГ відмічає, що результати стажування, у т.ч. закордонного, посилюють наукову складову кафедри, що також відмічали здобувачі і випускники попередніх років цієї ОП http://english.chnu.edu.ua/?page_id=4824&lang=uk. Стейкхолдери також долучалися до внесення змін до ОК цієї ОП, зокрема у перегляді програм практики, що було засвідчено ЕГ під час зустрічі з роботодавцями. Силабуси, робочі програми навчальних дисциплін містять актуальний список літератури за останні 5-10 років та джерела інформації, які можна знайти у відкритому доступі, електронні видання. Водночас, аналіз силабусів курсів «Педагогіка з основами пед. майстерності», «Методика навчання англійської мови у ЗЗСО» дозволяє рекомендувати оновити їх зміст відповідно до концепції Нової української школи.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтеграція в міжнародний освітній простір ЗВО регламентується низкою документів ЧНУ: Стратегія інтернаціоналізації ЧНУ <http://interof.chnu.edu.ua/res//interof/Strategy.pdf>, Положення про академічну мобільність ЧНУ http://interof.chnu.edu.ua/res//interof/2020_provisions_on_academic_mobility_CHNU.pdf, Порядок підготовки та виконання міжнародних проєктів та грантів ЧНУ <http://interof.chnu.edu.ua/res//interof/poriadok%20pidgotovku.pdf>. Питання інтернаціоналізації діяльності координує відділ міжнародних зв'язків ЧНУ <http://interof.chnu.edu.ua/res//interof/Polozhenia.PDF>, <http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>. На сайті ЧНУ представлено інформацію про міжнародні програми, в яких університет бере участь, актуальна інформація про міжнародні фонди та міжнародні організації <http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/07fнду>, партнери університету <http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/09partneruniv>, міжнародні проєкти ЧНУ <http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/10projects>, гранти <http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/06grants> та інше. Під час зустрічі ЕГ зі ЗО цієї ОП було підтверджено, що за останні роки 7 студентів брали участь у програмі академічної мобільності Еразмус+ (навчалися в Педагогічному університеті Карінтії (Австрія)), 1 здобувач в університеті м. Валенсія (Іспанія), 6 студентів – в університеті Вітовта Великого м. Каунас (Литва). На даній ОП інтернаціоналізація освітньої діяльності відбувалася також в рамках участі НПП кафедри у міжнародних стажуваннях та проєктах http://english.chnu.edu.ua/?page_id=4824&lang=uk, зокрема за 2017-2021рр.: Єсипенко Н.Г. і Грижак Л.М. в університеті імені І. Кузи (Румунія); Худик К.Г. у США і в семінарі-тренінгу в рамках проєкту Британської Ради (Білорусь); Бешлей О.В. та Шиба А.В. в університеті Вітауса Великого (Литва); Бешлей О.В. в Інституті Молдови в Лейпцигу (Німеччина); Батринчук З.Р., Ковалюк Ю.В., Куковська В.І., Негрич Н.Д. – онлайн-стажування в Білостоцькому університеті (Польща); Соловійова О. В. – онлайн-стажування у Вищій школі бізнесу Національного університету Луї (Польща). Поширеною є також практика викладання носіями мови, зокрема волонтер Корпусу Миру, К. Зельцер викладала аспект «Основної іноземної мови (усне мовлення)», стипендіат програми ім. Фулбрайта, С. Бравн викладала аспект «Основної іноземної мови (творче письмо)» у 2019-2020рр. Цього навчального року проф. А. Рінгельштайн (http://english.chnu.edu.ua/?page_id=4833&lang=uk), стипендіат цієї ж програм, читав лекції з історії та культури США студентам цієї ОП, про що зазначали ЗО на зустрічі.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми, методи навчання і викладання сприяють заявленим в ОП цілям та результатам навчання і відповідають студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи. Практична підготовка здобувачів освіти, що здійснюється в ЗЗСО сприяє досягненню ПРН і формуванню компетентностей. Учасники освітнього процесу мають доступну і зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту та ПРН, порядку і критеріїв оцінювання, форм контролю з кожного освітнього компоненту. Ця інформація міститься в силабусах і робочих програмах, що доступні на сторінках кафедр та електронному середовищі MOODLE, постійно переглядаються і оновлюються. В університеті створена та функціонує система студентоцентрованого підходу та академічної свободи, є можливості для розвитку міжнародної співпраці та інтернаціоналізації освіти. Під час реалізації ОП забезпечується поєднання навчання і наукового дослідження.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

На думку експертів, здобувачі даної ОП не повною мірою реалізують можливості, надані університетом у сфері інтернаціоналізації освітнього процесу. ЕГ радить більш активно інформувати студентів про можливості внутрішньої та зовнішньої академічної мобільності, стимулювати їх участь у програмах міжнародного обміну, розширити напрями міжнародної співпраці на даній ОП. Рекомендуємо посилити публікаційну активність студентів ОП (у т.ч. спільно з науковими керівниками), розширити тематику студентських наукових робіт, зокрема, в галузі освіти. Рекомендуємо зміст дисциплін педагогічного і методичного спрямування доповнити відповідно до сучасних тенденцій розвитку освіти Нової української школи.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на наведені сильні сторони, а також рекомендації щодо удосконалення ОП у контексті Критерію 4, ЕГ дійшла висновку, що ОП «Англійська мова і література та друга іноземна мова» відповідає вимогам критерію 4 за підкритеріями 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5. Слабкі сторони визначені ЕГ носять рекомендаційний характер і сприятимуть покращенню ОП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ЧНУ регламентовані: «Положенням про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://cutt.ly/PRFX1AU>), Положенням про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/MRPnF5O>), «Положенням про рейтинг студентів ЧНУ» (<https://cutt.ly/FRPmaE2>). Атестація осіб здійснюється екзаменаційною комісією, до складу якої можуть включатися представники роботодавців (Накази ЧНУ № 313 від 18.11.2020 і № 183 від 06.05.2021). Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://cutt.ly/PRFX1AU>), форми контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів ВО з окремої дисципліни, практики, курсової роботи/проекту визначаються викладачем, гарантом програми, схвалюються кафедрою та відображаються в робочій програмі навчальної дисципліни чи практики. Усі критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими для здобувачів вищої освіти. Силабуси навчальних дисциплін містять систему контролю та оцінювання, де представлено чіткі критерії оцінювання усної відповіді, модульної контрольної роботи, модульного тесту, рефератів тощо (http://english.chnu.edu.ua/?page_id=2486&lang=uk). Інформація про форми контрольних заходів і критерії їхнього оцінювання доводиться до відома здобувачів ВО на першому занятті з дисципліни під час ознайомлення із силабусом дисципліни, коли викладач ознайомлює здобувачів освіти з тематикою ОК. Студенти 1 курсу отримують всю інформацію щодо системи оцінювання та можливості ознайомлення з нормативними документами університету від кураторів на першій зустрічі-інструктажі впродовж першого тижня навчання. Під час зустрічі з ЕГ усі здобувачі ВО підтверджують їх належне інформування стосовно усіх контрольних заходів та форм оцінювання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта відсутній. Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://cutt.ly/PRFX1AU>), атестація здобувачів ОР «Бакалавр» – це підсумкова форма контролю, яка здійснюється шляхом складання кваліфікаційного екзамену та/або захисту кваліфікаційної роботи відповідно до освітньо-професійної програми. На ОП атестація здійснюється у вигляді Комплексного державного іспиту, який оцінює досягнення результатів навчання, визначених освітньою програмою. Атестація випускників здійснюється екзаменаційною комісією і за результатами атестації здобувачам присвоюється освітній кваліфікаційний ступінь бакалавра.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів для здобувачів вищої освіти регламентується низкою документів, а саме: Положенням про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/zRPKzL6>), Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Чернівецькому національному

університеті імені Юрія Федьковича в частині VI («Контрольні заходи та система оцінювання») (<https://cutt.ly/BRPKWN9>) та Додатком до цього Положення в частині проведення поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів зі змінами та доповненнями, які стосуються проведення контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання (<https://cutt.ly/uRPKSex>). Ці документи знаходяться у вільному доступі на веб-сайті Університету: <http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/02%20osvitniad/02> Процедура проведення захисту практик регламентується Положенням «Про проведення навчальних і виробничих практик студентів ЧНУ» (<https://cutt.ly/BRPKZkN>), текст якого є також у вільному доступі на сайті ЧНУ. Згідно зазначених документів процедура оскарження результатів оцінювання здобувачів має чітко-сформований механізм та відома усім здобувачам ВО. Під час зустрічі ЕГ зі студентами та представниками студентського самоврядування було встановлено, що для здобувачів правила проведення контрольних заходів є чіткими, зрозумілими та своєчасно поясненими. Вони можуть звертатися до кураторів, завідувача кафедри, декана факультету, яка з ними постійно на зв'язку та адміністрації ЗВО. Підтримка здобувачів ВО відбувається і через психологічну службу.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Заклад вищої освіти має чітку та зрозумілу політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. На сайті університету (<https://cutt.ly/zTC5PLU>) наявний перелік документів, які покликані забезпечити дотримання академічної доброчесності в ЧНУ, а саме: Порядок скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації; Рекомендації МОН для ЗВО щодо дотримання принципів академічної доброчесності; Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича; Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича; Положення про виявлення та запобігання плагіату в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича тощо. Дотримання канонів академічної чесності членами університетської спільноти також задеклароване в пунктах 4.3.3 та 4.3.3 Статуту університету (<https://cutt.ly/cRSps8F>). Популяризація політики дотримання академічної доброчесності в ЧНУ активно проводять у вигляді різних заходів на факультетах та інститутах (<https://cutt.ly/bTC6f6q>). Щорічно ЗВО укладає угоду з компанією UNICHECK, яка перевіряє текстові документи на наявність запозичених частин тексту з відкритих джерел в Інтернеті чи внутрішньої бази документів користувача. Викладачі та здобувачі ВО використовують і інші Інтернет- платформи (Grammarly Plagiarism Checker, Plagiarism detector, Advengo Plagiatus. та ін.) для перевірки студентських робіт на плагіат під час поточного контролю. На кафедрі призначено особу з числа викладачів (асист. Лукашук М.В.), відповідальну за перевірку в програмі UNICHECK курсових робіт студентів четвертого курсу спеціальності «Середня освіта». Усі курсові проекти здобувачів ВО проходять перевірку на плагіат перед їх захистом. У ЗВО прослідковується високий рівень сформованості культури академічної доброчесності у здобувачів освіти та викладачів ОП. Прийняті кодекси, положення, правила академічної доброчесності розміщені на офіційній сторінці університету (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/akadem_dobr) та факультету іноземних мов (<https://mel.chnu.edu.ua/site/academic-integrity>) та в повній мірі інформують як студентів, так і викладачів. На особливу увагу заслуговують заходи, які затверджені ЗВО на 2021-2022 н.р. та розміщені на офіційному сайті (http://www.chnu.edu.ua/res//chnu.edu.ua/akadem_dobr/zakhody_popul_akad_dobr_chnu.pdf).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Здобувачі вищої освіти ознайомлені з правилами проведення контрольних заходів; у ЗВО розроблено зрозумілі правила щодо форм та термінів проведення контрольних заходів, визначено чіткий механізм щодо оскарження результатів оцінювання здобувачів. У ЧНУ відбувається систематична популяризація академічної доброчесності серед здобувачів ВО та викладачів. У ЗВО прослідковується високий рівень сформованості культури академічної доброчесності у здобувачів освіти та викладачів ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Не усім здобувачам вищої освіти відомо, через які програми перевіряються курсові роботи на наявність текстових збігів та який допустимий відсоток співпадіння дозволяється в роботі. Рекомендуємо детальніше інформувати здобувачів ВО про програми перевірки наукових робіт на плагіат.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Описані позитивні практики ОП, а саме обізнаність здобувачів ВО з особливостями проведення контрольних заходів викладачами, популяризація академічної доброчесності серед здобувачів, високий рівень сформованості культури академічної доброчесності у здобувачів освіти та викладачів ОП (п.5.4), стали ключовими при оцінюванні за критерієм 5, а виявлені недоліки у процесі роботи не є суттєвими. ЕГ дійшла висновку, що ОП відповідає Критерію 5 за рівнем В, так як не всі здобувачі вищої освіти детально проінформовані про програми перевірки курсових робіт на наявність текстових збігів.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, які забезпечують реалізацію освітніх компонентів ОП, відповідає вимогам Ліцензійних умов та забезпечується досягненням визначених ОП цілей та ПРН. Проаналізувавши структурно-логічну схему ОП та таблицю 2 до Відомостей про самооцінювання та матеріали додаткового запиту ЕГ дійшла висновків: викладання ОК забезпечують 31 НПП (26 жінок(83,87%), 5 чоловіків(16,12%)), з них: 2–д-ри. філ. наук(6,45%), 4–д-ри. філософії(12,90%), 3–канд. пед. наук(9,67%), 18–канд. філ. наук(58,06%); вчене звання «професор» мають 2(6,45%)НПП, «доцент»–11(35,48%). Викладач Єсипенко Н.Г. має публікацію у виданнях, що індексуються в наукометричних базах Scopus або Web of Science. Як свідчить Зведена таблиця про викладачів ОП, академічний персонал, який забезпечує освітні компоненти, має захищені дисертації за відповідними науковими спеціальностями, вчені звання за профілем відповідних кафедр. Чітко увиразнюється кореляція між освітнім профілем, науково-методичною діяльністю НПП та освітніми компонентами, що закріплені за викладачами. Так, Єсипенко Н.Г. доктор філ. наук. професор викладає ОК «Лексикологія», «Теорія та історія основної іноземної мови» має наукові статті відповідної тематики (Поняттевий складник концепту rain/Науковий вісник Чернівецького університету; Noun-forming suffixes in Old English: the semantic aspect.In esse: English Studies in Albania Journal.Vol11.Number1.40-66pp. та ін.); Шиба А.В. кандидат пед.наук, доцент викладає ОК «Методика навчання англійської мови в ЗЗСО» має наукові статті відповідної тематики (Рольові ігри на уроках іноземної мови як засіб мотивації учнів початкових класів/Науковий вісник Чернівецького університету, 2017.– С.251–264.; Students' sociocultural competence formation during extra- curricular activities/Scientific Bulletin of Uzhhorod University. 2018.–Рр.272–275 та ін.) та інші. Також варто відзначити достатню науково-дослідну активність викладацького складу у фахових виданнях України, іноземних наукових виданнях. Викладачами ОП (Єсипенко Н.Г., Батринчук З.Р., Бешлей О.В., Газдюк К.П., Герегова С.В., Грижак Л.М., Загайська Г.М., Звоздецька В.Г., Ковалюк М.В., Ковалюк Ю.В., Лопатюк Н.І., Лукашук М.В., Мігорян О.В., Мусурівська О.В., Павлович Т.І., Рихло П. В., Сапожник І.В., Соловійова О.В., Худик К.Г. ін.), опубліковано понад 40 навчально-методичних та навчальних посібників для забезпечення освітнього процесу з дисциплін ОП. Викладачі Бешлей О.В., Куковська В.І., та Москаль Т.Д. пройшли закордонні стажування і, наразі, є тренерами з підготовки вчителів іноземної мови міжнародного рівня. Моніторинг рівня професіоналізму НПП здійснюється шляхом відстеження відповідності Ліцензійним умовам, відвідування занять деканом факультету/завідувачами кафедр, опитування та анкетування здобувачів. Щорічно у ЗВО відбувається обрахунок рейтингу НПП та проводиться анкетування “Викладач очима студентів” - ці чинники впливають на заохочення викладачів, про що повідомило керівництво ЗВО.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір НПП регламентується Положенням «Про проведення конкурсу на заміщення вакантних наукових посад у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича», відповідно до якого відбір проводиться на засадах відкритості, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності прийняття рішень, незалежності, об'єктивності та неупередженого ставлення до кандидатів та здійснюється відповідно до законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, наказу МОН України “Про затвердження Рекомендацій щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)”. (<https://drive.google.com/file/d/oB1PzclSOKFQnSFg4X3NhclVMWC1LSHZxVmtmUEUtcow3eUZr/view?resourcekey=o-oKCO395dq0bag8mijeQSCg>). Процедури конкурсного відбору є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму НПП. Конкурс на заміщення вакантних посад оголошується ректором, про що видається відповідний наказ. Висновки конкурсної комісії про професійні, особистісні якості претендентів та рекомендації щодо зайняття наукових посад передаються на розгляд Науково-технічної Ради університету. Обрання на наукові посади проводиться таємним голосуванням на засіданні Науково-технічної Ради університету. На зустрічі з допоміжними структурними підрозділами, начальник відділу кадрів підтвердила відкритість конкурсного відбору і зазначила, що контракт з НПП укладається мінімум на 1 рік. Під час зустрічі з менеджментом ЗВО було з'ясовано, що основними труднощами, які виникають при доборі НПП на ОП, є: втрата престижу педагогічної праці і відтік НПП до інших, більш високооплачуваних галузей.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

У Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича створено раду стейкхолдерів http://english.chnu.edu.ua/?page_id=2074&lang=uk, завдяки діяльності якої реалізується іміджева політика ОП у напрямі забезпечення високої якості підготовки фахівців, здійснюється моніторинг освітніх програм, сприяння працевлаштуванню випускників тощо. ЕГ провела онлайн зустріч з роботодавцями (представниками Міжнародного Мовного Центру WAY UP, м. Чернівці, тзОВ Едванст Софтвр Девелопмент, м. Чернівці, Чернівецького ліцею № 9, Чернівецького ліцею № 7, Чернівецького ліцею № 16) відповідно до програми візиту, під час якої було з'ясовано, що роботодавці залучаються до організації та реалізації освітнього процесу шляхом рецензування ОП, надання пропозицій по удосконаленню ОП, участі в підсумковій атестації здобувачів вищої освіти за ОП в якості членів екзаменаційних комісій та наданні матеріально-технічної бази практик для ЗО. Як зазначила на зустрічі з роботодавцями стейкхолдер програми Покальська О.М., вчитель англійської мови, директор Чернівецької ЗОШ І-ІІІ ступенів, після того, як вона була членом екзаменаційної комісії для проведення атестації здобувачів вищої освіти ступеня у 2021 р., відзначила високий рівень випускників і вказала на шляхи удосконалення ОП за рахунок збільшення практичної підготовки ЗО. У ході зустрічі також було з'ясовано, що роботодавці долучаються до проведення занять у «гостьовому режимі» і не залучаються до викладання на ОП як сумісники.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЕГ під час зустрічей зі ЗО і роботодавцями встановила, що до навчального процесу, як запрошені професіонали-практики, були залучені Покальська О.М., директор ЗОШ № 2, Буйновська А. Б., співвласниця Міжнародного мовного центру Way Up, Горлай К.Ю, директор з питань розвитку ТзОВ ASD, вчителька англійської мови Чернівецького ліцею №9 О.В. Буляховська. Для здобувачів ОП розроблена низка програм практик з 2 по 4 курси, які забезпечують тісну співпрацю з професіоналами-практиками в навчальних закладах області. ЕГ рекомендує Університету і надалі залучати професіоналів-практиків до проведення аудиторних занять також і на умовах погодинної оплати або за сумісництвом.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича сприяє професійному розвитку викладачів через підтримку програм стажувань, в тому числі й міжнародних стажувань. Організаційно та інформаційно професійний розвиток викладачів підтримується відділом міжнародних зв'язків відповідно до Положення про підвищення-кваліфікації науково-педагогічних працівників ЧНУ (https://drive.google.com/file/d/1opL_rGqQxGOytwv1IkoQUAKdjKInQeK6/view). Процедури визнання результатів підвищення кваліфікації чіткі й зрозумілі, а також зазначається можливість його фінансування за рахунок коштів, передбачених у кошторисі університету, відповідно до Плану підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників. Експертна група знайшла підтвердження участі в міжнародних наукових та педагогічних стажуваннях, зокрема Батринчук З.Р., Куковська В. І., Негрич Н. Д. (Білостоцький університет, м. Білосток, Польща); Газдюк К.П., Грижак Л. М. (Ясський університет імені А.І. Куза, м. Ясси, Румунія); Герегова С.В. (Університет Леопольда Франца, м.Інсбрук, Австрія); Звоздецька В. Г. (Університет м. Аугсбург, Німеччина); Лукашук М. В. (Люблінський Католицький університет, м. Люблін, Польща); Мігорян О. В., Павлович Т. І. (Вища приватна школа м. Ченстохово, Польща); Романів Л. В. (Вища школа технічна м. Катовіце, Польща); Рихло П. В. (Регенсбурзький університет м. Регенсбург, Німеччина); Соловійова О. В. (Вища школа бізнесу Національний університет Луїса м. Новий Сонч, Польща) та інші. Всі члени кафедри долучались до участі в спільному проекті Британської ради МОН та Британської Ради «Шкільний вчитель нового покоління» (2015-2019). Участь у вказаних та інших стажуваннях стала можливою не лише завдяки активності академічного персоналу, але й за підтримки ЗВО у задоволенні професійних потреб викладачів (в опануванні новітніх методик викладання, проведення досліджень на базі інших ЗВО) шляхом укладення відповідних договорів про співпрацю. Зустріч з керівником відділу кадрів підтвердила сприяння ЗВО в оформленні відряджень, в тому числі, довгострокових, збереження робочого місця та середньої заробітної плати викладачів, які проходять стажування та підвищують свою кваліфікацію.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності та наукової активності шляхом морального та матеріального заохочення НПП відповідно до Положення про порядок преміювання працівників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (додаток 5 до Колективного договору (https://drive.google.com/file/d/1pF_2sS1BUUls-EIq4RSm9DqzIEddQYxY/view) передбачено преміювання академічного персоналу за захист кандидатської чи докторської дисертації; за підготовку переможців з числа учнів-членів Малої академії наук на Всеукраїнських і міжнародних конкурсах, студентів-переможців Всеукраїнських і

міжнародних предметних олімпіад, конкурсів наукових робіт; успішну навчально-методичну роботу, що забезпечила якісне поліпшення освітнього процесу, інші високі показники в роботі. Окремим Положенням про надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича регламентується щорічне преміювання за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків (додаток 6 до Колективного договору). На зустрічі з академічним персоналом було підтверджено, що нарахування балів за підвищення викладацької майстерності під час стажування у щорічному рейтингу науково-педагогічних працівників, як і щорічні премії та грамоти за видатні досягнення, є гарним стимулом покращення викладацької майстерності. ЕГ встановила, що НПП не тільки стимулюються матеріальними заохоченнями, а й різного роду подяками, відзнаками та грамотами різного рівня (Батринчук З.Р., Худик К.Г., Єсипенко Н.Г., Шиба А.В., Бешлей О.В., Гнатковська О.М., Грижак Л.М.). Хоча рейтинги факультету, кафедр та викладачів (<http://history.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/03deanoff/04acsrating>) демонструють загалом низькі показники в ЗВО академічному персоналу, за словами менеджменту Університету, виплачуються відповідні надбавки та інші стимули. Під час зустрічі з менеджментом ЗВО було встановлено, що в університеті започаткували преміювання найкращих студентів і НПП у крипто валюті (500 дол.США на семестр), що є доволі прогресивним.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, які забезпечують викладання обов'язкових ОК на даній ОП, сприяє досягненню програмою цілей навчання. Наявна добре організована система рейтингування, підвищення кваліфікації НПП, включаючи і закордонні стажування, які пройшли майже всі НПП. Створено раду стейкхолдерів, яка сприяє удосконаленню ОП. Роботодавці та професіонали-практики залучаються до роботи ЕК, проведення виробничих і навчальних практик та елементів аудиторних занять. Добре прописана нормативна база і дієва система стимулювання діяльності НПП та їх заохочення, розвитку їх викладацької майстерності та наукової діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ рекомендує активніше залучати фахівців-практиків для проведення аудиторних теоретичних і практичних занять на ОП; посилити публікаційну активність НПП у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus і Web of Science; активізувати НПП до виконання умов для отримання вчених звань після отримання наукових ступенів.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зважаючи на наведені сильні сторони і рекомендації щодо удосконалення ОП у контексті Критерію 6, ЕГ дійшла висновку, що ОП «Англійська мова і література та друга іноземна мова» відповідає вимогам критерію 6 за підкритеріями 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6. Слабкі сторони (недоліки) визначені ЕГ носять рекомендаційний характер і визначають напрям удосконалення ОП та не знижують загальну позитивну оцінку. В цілому ОП відповідає рівню В за критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час огляду МТБ у режимі реального часу, що використовується для реалізації ОП, а також інтерв'ювання учасників освітнього процесу, ЕГ пересвідчилась у наявності та реальному використанні ресурсів, які є необхідними для викладання конкретних дисциплін, що сприяє досягненню цілей, завдань та ПРН за цією ОП. ЕГ встановлено достатній рівень наявних матеріально-технічних ресурсів відповідно до цілей та програмних результатів навчання ОП. Бібліотечні фонди налічують близько 3 млн. електронних та друкованих видань. Наявна література на кафедрі англійської мови забезпечує НПП потрібними виданнями під час викладання на ОП. Повністю автоматизована система бібліотеки дає змогу здобувачам ВО та НПП мати відкритий доступ до наукометричних баз Scopus та Web of

Science; до іноземних бібліотек, зокрема австрійської та бібліотеки ДААД (німецька мова). Студенти із інших міст проживають у гуртожитках, які розташовані поблизу університету. Кількість гуртожитків – 7. Вони забезпечені всім необхідним для комфортного проживання здобувачів ВО. Наявні можливості самореалізації студентів у спортивних секціях, творчих студіях у позааудиторний час. У ЧНУ переважна більшість аудиторій і лекційних обладнана мультимедійними проекторами та екранами; наявний лінгафонний кабінет (19 корпус, ауд. 306), який забезпечує якісну підготовку здобувачів ВО та є важливим у контексті реалізації освітньої діяльності за цією ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

На зустрічах з НПП та здобувачами ВО було зазначено, що вони забезпечені безоплатним доступом до всієї інфраструктури ЗВО. В ЧНУ наявна в достатньому обсязі науково-методична та художня література. Приміщення закладу обладнані безкоштовним бездротовим доступом до мережі Інтернет. Є доступ до наукометричних баз Web of Science, Scopus та репозитарію <https://archer.chnu.edu.ua> Дистанційне навчальне середовище реалізоване на основі платформи MOODLE <https://moodle.chnu.edu.ua> В університеті функціонує Центр культури і дозволяє студентів http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/zaginf/02%20strukt_univ/18a%20Culture Усі учасники освітнього процесу мають вільний, безкоштовний доступ до матеріально-технічних ресурсів ЗВО й активно використовують їх як під час реалізації освітньої програми, так і у вільний від навчання час.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Огляд приміщень у режимі реального часу, зустрічі зі здобувачами ВО й представниками студентського самоврядування та адміністрацією дозволили встановити, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів ВО та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси. Завдяки тісній співпраці студентів і НПП, які викладають на цій ОП, та адміністрації ЗВО створено сприятливий психологічний клімат, що забезпечує психічне здоров'я стейкхолдерів. Навчальні корпуси ЗВО оснащені засобами гарантування безпеки: відеоспостереження, пожежна сигналізація, вогнегасники, схеми евакуації з приміщення. Під час огляду матеріально-технічної бази в режимі реального часу вищезазначену інформацію було підтверджено. Керівництво і менеджмент ЗВО завжди дослухаються до пропозицій від студентського самоврядування, яке є повністю автономним. Так, ЗВО кожен рік робить відрахування певної суми коштів для задоволення їхніх потреб, що уможливорює студентські відрядження та придбання необхідного обладнання/ матеріалів для організації та проведення різноманітних виховних та профорієнтаційних заходів. У цілому, освітнє середовище ЧНУ є безпечним для життя та здоров'я здобувачів ВО, проте слід дослухатися думки здобувачів ВО щодо їхніх потреб та інтересів шляхом проведення опитувань.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Аналіз звіту про самооцінювання та результатів спілкування з фокус-групами дав підстави встановити, що в закладі вищої освіти забезпечується освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка. У контексті освітньої підтримки здобувачів вищої освіти експертною групою встановлено прямий зв'язок студентів з деканатом, викладачами, кураторами, студентським самоврядуванням, тощо. Інформаційна підтримка студентів здійснюється за допомогою офіційного сайту <http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua> та офіційних університетських соціальних мереж Facebook <https://www.facebook.com/chnu.edu.ua>, Instagram https://www.instagram.com/chnu_official/?igshid=1x3rden3jojd5&fbclid=IwARoNyXpoCBKID5kTBxQXuW-6W5wPUZ2kHyk5C9GLOcADcPBRgHtEsgwtQ-g . На період карантину налагоджено зв'язок через офіційний Telegram <https://t.me/ChNUSiteNews> , платформу дистанційного навчання Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua> та корпоративну електронну пошту. У контексті консультативної та соціальної підтримки у ЗВО функціонує соціально-психологічний центр ЧНУ http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/gum_osvita/040_sots_psykh_tsentr , метою якої є сприяння розвиткові особистісного, інтелектуального, професійного потенціалу студентів, формуванню готовності до самостійного життя після навчання, адаптації до нових соціальних умов. В університеті існують соціальні стипендії як метод підтримки студентів за соціальними категоріями (діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування; учасники бойових дій та діти учасників бойових дій; діти-інваліди та особи з інвалідністю I-III групи). За результатами проведених опитувань рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою є високим.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Для осіб з особливими освітніми потребами виявлені умови реалізації права на освіту є нормальними. Відповідно до Порядку супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп, а також надання їм соціально-психологічної допомоги <http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/oorpage>, особам з інклюзіями надається навчальний супровід, забезпечується їхнє право на навчання та інформаційну, консультативну та соціальну підтримку. Здобувачі ВО з інклюзіями мають можливість навчатися на дистанційній основі. Для студентів з особливими освітніми потребами створено нормальні умови, зокрема у ЗВО наявні пандуси з метою полегшення їхнього пересування територією університету. Є достатня кількість аудиторій для проведення занять здобувачам з особливими освітніми потребами. За ОП навчається двоє студентів з особливими освітніми потребами, проте без проблем опорно-рухового апарату.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО наявні чіткі і зрозумілі процедури вирішення конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу і регулюються Положенням про засади безконфліктних комунікацій та врегулювання спорів учасників освітнього процесу у ЧНУ <https://cutt.ly/VRA3RAM>, яких дотримуються під час реалізації ОП. Врегулювання суперечностей у ЗВО передбачено п. 5 та 6 вищезазначеного положення. На офіційному веб-сайті ЗВО у розділі «Запобігання корупції» http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/anti_corruption розміщено інформацію про відповідальну особу, де зазначено її контакти. Подібні конфліктні ситуації, пов'язані з корупцією, вирішуються відповідно до Закону України «Про запобігання корупції». Під час спільних зустрічей учасники академічної спільноти наголосили на забезпеченні інформаційної підтримки з боку ЗВО, а також анонімності, доступності та прозорості реалізації механізму вирішення конфліктних ситуацій. Адміністрація факультету інформує студентів та викладачів про неухильне дотримання загальноновизнаних етичних норм поведінки під час реалізації освітньої діяльності за ОП. Опитані здобувачі освіти не потрапляли в конфліктні ситуації (пов'язані з сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупцією), але знають до кого вони можуть звернутися у разі потреби (деканат, студентське самоврядування, викладачі та адміністрація ЗВО).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЧНУ має гарну МТБ, яка задовольняє освітні потреби учасників академічної спільноти і сприяє підготовці висококваліфікованих фахівців: безоплатний доступ до всієї інфраструктури ЗВО та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності; наявність безкоштовного доступу до мережі Інтернет засобами бездротового зв'язку (Wi-Fi), наявність лінгафонного кабінету, аудиторій з мультимедійним устаткуванням, сприятливий психологічний клімат, злагоджена робота всіх структурних підрозділів ЗВО, наявність чітко визначених процедур вирішення конфліктних ситуацій. Достатній рівень задоволеності освітнім процесом і освітнім середовищем, як було зазначено під час зустрічей з фокус-групами. (побажання і пропозиції здобувачів вищої освіти і НПП враховуються ЗВО для вдосконалення МТБ); чітка освітня, організаційна, соціально-психологічна та інформаційна підтримка здобувачів освіти; створені умови реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами є належними.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ рекомендує продовжувати оновлення МТБ, проводити опитування серед здобувачів ВО щодо їхніх потреб та інтересів, розвивати інфраструктуру для здобувачів з особливими освітніми потребами, з метою забезпечення їхнього комфортного перебування у ЗВО протягом часу навчання.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Беручи до уваги описані сильні сторони (наявність лінгафонного кабінету, аудиторій з мультимедійним устаткуванням, безперешкодним доступом до мережі Інтернет, сприятливий психологічний клімат, злагоджену роботу всіх структурних підрозділів ЗВО, наявність чітко визначених процедур вирішення конфліктних ситуацій) ЕГ

дійшла висновку, що ОП відповідає Критерію 7 за рівнем В. Відсутні суттєві недоліки, проте інноваційності у розвитку матеріально-технічного забезпечення не виявлено.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми відбуваються відповідно до Положення про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету <https://cutt.ly/lOkow9e>, Положення про організацію освітнього процесу <https://cutt.ly/8OkEiHr>. Під час зустрічей із допоміжним адміністративним персоналом та представниками структурних підрозділів, експертна група дійшла висновку, що в ЧНУ ім. Ю. Федьковича керуються переліченими положеннями з метою внесення змін до ОП. Моніторинг та перегляд ОП здійснює робоча проектна група із залученням НПП, професіоналів-практиків, представників роботодавців, здобувачів освіти. Зміни та пропозиції до ОП обговорюються на засіданні кафедри англійської мови та затверджуються вченою радою ЗВО. Проводяться регулярні опитування здобувачів вищої освіти та НПП, результати яких аналізуються та використовуються для формулювання пропозицій щодо корекції ОП. На сайті кафедри вже представлено проект ОП на наступний рік (http://english.chnu.edu.ua/?page_id=2886&lang=uk) та розміщено оголошення про обговорення ОП (<http://english.chnu.edu.ua/?p=5829&lang=uk>). Із нового проекту ОП зрозуміло, що ЗВО розширив проектну групу за рахунок кандидата педагогічних наук Гуляєвої М.М., що позитивно розцінюється ЕГ.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Участь здобувачів освіти регламентується розділом 3 Положення про розроблення та реалізацію освітніх програм ЧНУ <https://cutt.ly/MOzWtEG>. Під час акредитаційної експертизи ЕГ мала змогу переконатися, що здобувачі беруть участь у реалізації внутрішньої системи якості вищої освіти та періодично проходять опитування, що проводяться Центром забезпечення якості вищої освіти, а адміністрація та НПП швидко реагують на потреби студентів. Здобувачі також наголосили, що свої пропозиції, побажання та відгуки вони можуть викласти у онлайн-формі на сайті кафедри <http://english.chnu.edu.ua/?p=5829&lang=uk>. Так, наприклад, до ОПП були додано вибіркові дисципліни відповідно до побажань студентів: Основи методики викладання другої іноземної мови, Творче письмо, Професійне мовлення вчителя другої іноземної мови, тощо. Зустріч з представники студентського самоврядування засвідчила, що вони регулярно долучаються до засідань вченої ради як факультету, так і університету. Ця можливість регулюється розділом 1, пунктом 1.8 Положення про органи студентського самоврядування ЧНУ <https://cutt.ly/mOzUHJs>. Встановлено, що студенти дають відгук викладачам щодо ОК.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час дистанційної експертизи ЕГ з'ясувала, що роботодавці, які представляють установи та організації різних форм власності (ЗЗСО, ліцеї міста та приватні заклади освіти), активно залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми. Спількування з представниками роботодавців підтвердило регулярність проведення зустрічей представників ОП та роботодавців (як очно, так і у дистанційному форматі), участь останніх у засіданнях кафедри іноземних мов і методик їх навчання та обговорення необхідних змін змістового наповнення ОП. До прикладу, співвласниця міжнародного мовного центру Way Up, Буйновська А., розповіла студентам 3 та 4 курсів щодо використання комунікативної методики у викладанні англійської мови, а саме у який спосіб цей метод використовується в їхньому закладі. Було наведено факти реагування групи забезпечення ОП на пропозиції роботодавців, наприклад, врахування пропозицій щодо запровадження окремих вибіркового дисциплін та посилення окремих аспектів компетентнісної підготовки здобувачів освіти. Проводиться опитування роботодавців щодо якості освітньо-професійної програми. Приклад опитування <https://forms.gle/F9jaquX9NS1RBeXHA>. Ця та інша діяльність підтверджується протоколами засідання кафедри, письмовими відгуками та рецензіями.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Незважаючи на те, що ця акредитація є первинною, практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників минулих років є досить поширеною. У ЧНУ створено Асоціацію випускників <https://alumni.chnu.edu.ua/>, до якої можна приєднатися заповнивши анкету. У процесі спілкування з фокус-групами ЕГ встановила, що з випускниками контактують, цікавляться їхнім кар'єрним шляхом, Орієнтованість на педагогічну діяльність у ЗЗСО підтверджується ОК ОПП та заходами, організованими на факультеті. ЕГ

підтверджено той факт, що спеціального збору інформації щодо кар'єрного зросту випускників немає. Під час зустрічі з випускниками встановлено, що тісний зв'язок випускників з університетом, факультетом, викладачами і здобувачами активно підтримується. Про це свідчить їх активне залучення до профорієнтаційної діяльності зі здобувачами у рамках якої надається інформація про свій професійний шлях та кар'єрне зростання; презентація власного професійного досвіду.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час спілкування з представниками допоміжних структурних підрозділів, ЕГ мала змогу переконатися у належній роботі Центру забезпечення якості вищої освіти. Працівники Центру регулярно проводять опитування <http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/02%20osvitniad/page08> здобувачів ВО та НПП з метою діагностування недоліків під час реалізації ОП. Так, за результатами засідань кафедри англійської мови (протокол з від 23.03.21) було ухвалено рішення про додання вибіркового дисциплін «Стратегії спілкування іноземною мовою», «Професійне мовлення вчителя другої іноземної мови (нім./франц.)», «Основи методики викладання другої іноземної мови (нім./франц.)» тощо. Робочу групу було збільшено, проте у її складі відсутній кандидат педагогічних наук. Загалом, в ЧНУ ім. Ю. Федьковича вчасно реагують на недоліки в освітній діяльності з реалізації освітньої програми, існує системна рефлексія між усіма учасниками.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація за ОП є первинною, тому результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти відсутні.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Аналіз звіту про самооцінювання ОП, нормативних документів ЧНУ та інтерв'ювання стейкхолдерів освітнього процесу засвідчили, що ЗВО активно пропагує філософію надання якісних освітніх послуг. Відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ЧНУ <https://cutt.ly/SPODyd5> існує вертикаль із п'яти рівнів: перший - здобувачі ВО; другий - кафедри разом з НПП та гарантами ОП; третій - директори/декани, органи студентського самоврядування; четвертий - навчальний відділ разом із ЦЗЯО та дорадчо-консультативними органами; п'ятий - Наглядова Рада, Ректор, Вчена рада. Така розгалужена система дає змогу швидко реагувати на недоліки та швидкий перегляд ОП. За результатами зустрічей ЕГ констатує той факт, що всі учасники академічної спільноти (адміністрація, НПП, здобувачі ВО) мають активну позицію щодо впливу на процедури забезпечення якості, розуміють цінність та необхідність покращення якості освіти, і тому постійно працюють над удосконаленням ОП та неухильно дотримуються правил академічної доброчесності як невід'ємної складової якісної освіти. Представники академічної спільноти постійно залучені до процесу внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, а саме до перевірки курсових робіт, наукових доповідей здобувачів ВО тощо. Документальним підтвердженням наявної та сформованої культури якості є опитування <http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/02%20osvitniad/page08>, які ініціює та проводить Центр забезпечення якості вищої освіти ЧНУ.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Послідовне дотримання процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. Своєчасне реагування на виявлені недоліки в ОП. Включення здобувачів до обговорень. Взаємодія з роботодавцями має реальний характер. Новий проєкт ОП на сайті ЗВО із оновленим складом робочої групи ОП на наступний навчальний рік.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Не всі здобувачі проінформовані про результати проведених опитувань. ЕГ рекомендує вдосконалити форму опитувань та інформування здобувачів ВО про результати опитування.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У ЧНУ імені Юрія Федьковича представлена ефективна система забезпечення якості освіти та ОП зокрема. Регулярний перегляд ОП, проведення опитувань ЦЗЯО, сформована висока культура якості надання освітніх послуг, тісна співпраця зі стейкхолдерами. Діяльність ЗВО дозволяє зробити висновок про те, що ОП відповідає рівню В в контексті критерію 8. Недоліки, зазначені ЕГ не є суттєвими та не впливають на якість та зміст ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються Статутом Чернівецького національного університету <https://cutt.ly/cRSps8F>, Колективним договором ЧНУ <https://cutt.ly/HRF9nkY>, Правилами внутрішнього трудового розпорядку <https://cutt.ly/URF9QvV>, Регламентом ЧНУ <https://cutt.ly/qRF9Tfn>, Етичним кодексом ЧНУ <https://cutt.ly/xOkWMLB>, Правилами академічної доброчесності ЧНУ <https://cutt.ly/TOkRr26>, Положенням про організацію освітнього процесу <https://cutt.ly/8OkEiHr>, Положенням про розроблення та реалізацію освітніх програм ЧНУ <https://cutt.ly/aOkRMHw>. Крім вищезгаданих нормативних документів і положень, у ЗВО діє низка інших Положень, розміщених на офіційному сайті університету у розділі «Нормативні документи» http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/zaginf/04%20ofic_inf/01%20normdocs та у розділі «Навчання» <http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/02%20osvitniad/02>. Прописані правила і процедури у зазначених документах є чітко сформульованими, зрозумілими та прозорими. ЕГ пересвідчилася під час зустрічі із учасниками академічної спільноти, що права та обов'язки дотримуються.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На офіційному веб-сайті кафедри англійської мови ЧНУ наявна відповідна сторінка <http://english.chnu.edu.ua/?p=5829&lang=uk>, де розміщено проект ОПП за першим рівнем вищої освіти, анкета для внесення пропозицій та зауважень роботодавцями та НПП/студентами, електронна пошта кафедри англійської мови. Під час зустрічей з фокус-групами ЕГ пересвідчилася, що рекомендації, зауваження та пропозиції стейкхолдерів збираються і враховуються при внесенні змін до ОП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному веб-сайті кафедри англійської мови ЧНУ оприлюднено точну і достовірну інформацію про ОП (її опис та зміст http://english.chnu.edu.ua/?page_id=2886&lang=uk, силабуси та робочі програми ОК (вкладка «Силабуси») http://english.chnu.edu.ua/?page_id=2486&lang=uk) ЕГ пересвідчилася, що силабуси та робочі програми розміщені на платформі дистанційного навчання Moodle. ЕГ вважає, що наданої інформації цілком достатньо для абітурієнтів та роботодавців, які заздалегідь мають змогу ознайомитися з цілями, ОК та ПРН за відповідною ОП. Здобувачі вищої освіти, які навчаються на аналізованій ОП, працюють з викладачами на різних платформах, що обтяжує увесь процес навчання. ЕГ отримала доступ до платформи MOODLE, детально ознайомила з нею, але виявила, що там відсутня наповнюваність зазначених курсів. Не усі здобувачі ВО знають про згадану платформу та користуються нею.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є чіткими, доступними, оновлюються відповідно до змін законодавства про вищу освіту і послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Інформація є достатньою для потенційних вступників та роботодавців, які заздалегідь можуть ознайомитися з цілями і програмними результатами навчання, а також освітніми компонентами цієї освітньої програми. Необхідні документи, що регулюють освітній процес за ОП, оприлюднено на сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ рекомендує уніфікувати платформу дистанційного навчання у ЗВО з метою покращення і контролю освітнього процесу за ОП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Експертна група відмічає, що основні компоненти прозорості та публічності в ЗВО розроблені на високому рівні, доступна вся необхідна інформація щодо ОП та її складників. ЗВО визначив чіткі та зрозумілі процедури, які регулюють права й обов'язки всіх учасників освітнього процесу, висвітлені у нормативно-правових документах. Усі документи є у вільному доступі на офіційному веб-сайті ЧНУ. Враховуючи вищезазначені позитивні практики, рівень відповідності ОП Критерію 9 можна визначити як В, так як рекомендація ЕГ по п. 9.3 стосовно уніфікації освітньої платформи у ЗВО носить рекомендаційний характер і не розцінюється як суттєвий недолік, але може забезпечити зручність у роботі структурних підрозділів ЗВО.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B

Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6 . Людські ресурси	B
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Овсієнко Леся Олександрівна

Члени експертної групи

Башманівський Олексій Леонідович

Строганов Ігор Олегович